

Związek Dealerów Samochodów, ul. Podchorążych 83, 00-722 Warszawa
tel.(22) 840 82 44, fax (22) 840 82 44, e-mail: biuro@zds.org.pl, www.zds.org.pl

Warszawa, dnia 8 lutego 2013 roku

REKOMENDACJA PRAWNA

dotycząca powództw przeciwko dealerom z tytułu stosowania niedozwolonych klauzul umownych

Od początku roku Związek Dealerów Samochodów sukcesywnie uzyskuje informacje o kolejnych pozwach kierowanych do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przez stowarzyszenie „Towarzystwo Lexus” z siedzibą w Poznaniu przeciwko dealerom z tytułu stosowania niedozwolonych klauzul umownych. Aktualnie posiadamy informację o wytoczeniu przez to stowarzyszenie kilkudziesięciu powództw przeciwko kilkunastu dealerom samochodów będącym członkami Związku.

Podstawy formalne powództwa

W Polsce funkcjonuje kilkanaście stowarzyszeń takich jak „Towarzystwo Lexus”, których wyłącznym celem działania jest wyszukiwanie i pozywanie przedsiębiorców z tytułu stosowania niedozwolonych klauzul w umowach z konsumentami. Podstawę prawną do takich działań dają odpowiednie przepisy Kodeksu postępowania cywilnego, które dodatkowo wyłączają w tych sprawach konieczność wniesienia opłaty od pozwu, czyniąc te powództwa właściwie bezkosztowymi. Zgodnie z uzyskaną z Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów informacją tylko w roku 2012 „Towarzystwo Lexus” złożyło w tym sądzie 5828 powództw przeciwko przedsiębiorcom.

Charakter prawny sprawy

Podstawą do uwzględnienia powództwa jest samo wykazanie przed sądem faktu posługiwania się wzorcem umownym w stosunkach z konsumentami, czyli oferowania konsumentom zawarcia wadliwych umów oraz fakt, że na treść tych umów nie mają wpływu (brak negocjacji). Warunkiem koniecznym nie jest samo zawarcie umowy w takiej treści, ani tym bardziej odpowiednia ilość takich zawartych umów.

Kwestie niedozwolonych klauzul umownych reguluje art. 385¹ Kodeksu cywilnego. Zgodnie z treścią tego przepisu, postanowienia umowy zawartej z konsumentem są niedozwolone jeżeli:

- a) nie zostały z nim indywidualnie uzgodnione,
- b) kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
- c) skutkiem czego interesy konsumenta są rażąco naruszone.

Rada Dealerów ZDS

Adam Pietkiewicz – przewodniczący Rady, Andrzej Alama, Grażyna Dukiewicz-Zagrajek, Marek Golemo, Krzysztof Jaroszewicz,
Dariusz Korzenicki, Bogusław Kowalski, Tomasz Nordyński, Marek Pol, Agata Raniecka,
Mariusz Szlązak, Ireneusz Szpot, Adam Żalaszewski, Bogdan Żak

Innymi słowy, niedozwolonym postanowieniem umownym jest postanowienie wysoce niekorzystne dla konsumenta, znacząco osłabiające jego pozycję jako strony umowy. Dla uznania postanowienia za niedozwolone konieczne jest wykazanie istnienia łącznie wszystkich powyższych przesłanek. Przepisy regulujące niedozwolone postanowienia umowne mają zastosowanie wyłącznie w umowach zawieranych pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem. Ochrona konsumenta w relacjach umownych z przedsiębiorcą opiera się na założeniu, że przedsiębiorca jako strona profesjonalnie wykonująca działalność gospodarczą jest w relacjach z konsumentem stroną potencjalnie silniejszą.

Szczególną rolę na gruncie przepisów regulujących niedozwolone postanowienia umowne pełni art. 385³ k.c., w którym zawarta została lista przykładowych, najczęściej występujących postanowień niedozwolonych. Ponadto Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) prowadzi rejestr klauzul niedozwolonych orzeczonych wyrokami SOKiK. Zgodnie z przeważającym aktualnie stanowiskiem, wpisanie określonej klauzuli do rejestru powoduje, iż żaden przedsiębiorca nie może we wzorcu stosować takiego postanowienia.

Konsekwencje prawne przegrania sprawy

Niestety bezspornym faktem jest, że w większości pozwy „Towarzystwa Lexus” są merytorycznie zasadne. Niektóre ze wskazanych w pozwach klauzul są albo wprost wymienione w Kodeksie cywilnym jako niedozwolone, albo od dawna znajdują się w katalogu Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Dlatego też wyrażamy zdziwienie, że importerzy pojazdów, którzy przecież są autorami tych umów i narzucają ich stosowanie dealerom na podstawie umów autoryzacyjnych, przygotowali je tak dalece nieprofesjonalnie.

Mając na uwadze powyższe, działania ZDS będą skupiać się po pierwsze na próbie obrony dealerów przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po drugie będą koncentrować się na wyegzekwowaniu od importerów naprawienia poniesionej przez dealerów ewentualnej szkody.

W przypadku przegrania sprawy przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów dealer ponosi następującego koszty:

- konieczność zapłaty na rzecz „Towarzystwa Lexus” kosztów zastępstwa procesowego: kwota 360 złotych (sąd może teoretycznie zwiększyć tę kwotę sześciokrotnie w przypadku dużego nakładu pracy pełnomocnika, co jednak w niniejszej sprawie raczej nie nastąpi)
- konieczność opublikowania klauzuli uznanej za abuzywną w Monitorze Sądowym i Gospodarczym: opłata ogłoszenie zależna jest od ilości znaków w klauzuli (znakami są litery, cyfry, znaki przestankowe i odstępów między wyrazami), licząc po 70 groszy za jeden

Rada Dealerów ZDS

Adam Pietkiewicz – przewodniczący Rady, **Andrzej Alama**, **Grażyna Dukiewicz-Zagrajek**, **Marek Golemo**, **Krzysztof Jaroszewicz**,

Dariusz Korzenicki, **Bogusław Kowalski**, **Tomasz Nordyński**, **Marek Pol**, **Agata Raniecka**,

Mariusz Szlązak, **Ireneusz Szpot**, **Adam Żalaszewski**, **Bogdan Żak**

Związek Dealerów Samochodów, ul. Podchorążych 83, 00-722 Warszawa
tel.(22) 840 82 44, fax (22) 840 82 44, e-mail: biuro@zds.org.pl, www.zds.org.pl

znak, nie mniej niż 60 złotych za ogłoszenie. W razie potrzeby użycia w ogłoszeniu lub w obwieszczeniu szczególnej czcionki oraz dokonania podkreśleń i wytłuszczeń, opłatę zwiększa się o 30%.

Jednocześnie klauzula uznana za abuzywną umieszczana jest w Rejestrze Klauzul Niedozwolonych prowadzonym przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Rejestr ten jest jawny i dostępny na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. W rejestrze tym umieszczana jest nazwa firmy, która stosowała zakwestionowany przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wzorzec umowy.

Informujemy jednocześnie, że w przypadku przegranej dealera przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów dopuszczalny prawnie jest regres o odszkodowanie wobec autora umowy, czyli importera. Jednakże aby był on skuteczny, dealer przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów musi podjąć wszelkie niezbędne kroki w celu oddalenia powództwa, ponieważ bierność i niepodjęcie ich może skutkować brakiem możliwości uzyskania odszkodowania od importera (przyczynienie się dealera do własnej szkody).

Kwestie proceduralne

Jeżeli któryś z dealerów ma zamiar samodzielnie przygotować odpowiedź na pozew, to informujemy że:

1. termin sądowy na odpowiedź określony przez SOKiK w piśmie doręczającym pozew (najczęściej 30 dni) jest terminem wiążącym, a odpowiedzi złożone po tym terminie sąd co do zasady ma prawo nie uwzględnić;
2. istnieje wynikająca z Kodeksu postępowania cywilnego możliwość połączenia wszystkich spraw przeciwko jednemu dealerowi z tytułu kilku klauzul w jedną sprawę, jak również możliwość połączenia spraw przeciwko kilku dealerom z tytułu tej samej klauzuli w jedną sprawę – co spowoduje zmniejszenie zasądzenia kosztów zastępstwa na rzecz „Towarzystwa Lexus” tylko do jednej kwoty 360 złotych;
3. istnieje możliwość przypozwania do sprawy importera już na etapie obecnych powództw, co ułatwi dochodzenie od niego roszczeń w przyszłości

Jeżeli któryś z dealerów w dalszym ciągu potrzebuje pomocy prawnej w przedmiotowej sprawie, prosimy o zgłaszanie się do radcy prawnego ZDS (Paweł Tuzinek, tel. 694-246-921, p.tuzinek@zds.org.pl).

Rada Dealerów ZDS

Adam Pietkiewicz – przewodniczący Rady, Andrzej Alama, Grażyna Dukiewicz-Zagrajek, Marek Golemo, Krzysztof Jaroszewicz,
Dariusz Korzenicki, Bogusław Kowalski, Tomasz Nordyński, Marek Pol, Agata Raniecka,
Mariusz Szlązak, Ireneusz Szpot, Adam Żalaszewski, Bogdan Żak

Związek Dealerów Samochodów, ul. Podchorążych 83, 00-722 Warszawa
tel.(22) 840 82 44, fax (22) 840 82 44, e-mail: biuro@zds.org.pl, www.zds.org.pl

Ewentualne ugody zawierane z „Towarzystwem Lexus”

Na koniec wypada poczynić zastrzeżenie w kwestii ewentualnych ugód zawieranych z „Towarzystwem Lexus”. Związek posiada informację o propozycjach ugodowych ze strony stowarzyszenia, które proponuje cofnięcie pozwu po zapłacie na jego rzecz kwoty 370 zł (liczone od jednego pozwu). Informujemy, że zawieranie ugody ze stowarzyszeniem jest dla dealera dalece nieopłacalne. Po pierwsze może ono wyłączyć możliwość dochodzenia odszkodowania od importera (akceptując ugodę dealer godzi się na powstanie szkody), a po drugie kwota ugody jest wyższa niż ewentualne zasądzenie na rzecz „Towarzystwa Lexus” w przypadku przegrania sprawy przez dealera (po połączeniu spraw, SOKiK zasądzi tylko kwotę 360 zł od kilku pozwów lub od kilku dealerów solidarnie).

Zespół Prawny Związku Dealerów Samochodów

Rada Dealerów ZDS

Adam Pietkiewicz – przewodniczący Rady, Andrzej Alama, Grażyna Dukiewicz-Zagrajek, Marek Golemo, Krzysztof Jaroszewicz,
Dariusz Korzenicki, Bogusław Kowalski, Tomasz Nordyński, Marek Pol, Agata Raniecka,
Mariusz Szlązak, Ireneusz Szpot, Adam Żalaszewski, Bogdan Żak